

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Sanctissimi D.N. Pii Papæ V. noua Constitutio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

institurum, nos illius commendantes charitatē in vobis, vt in consuetudinē, vsumq; perpetuum recipiatis, per Crucem Christi Domini vos nostra Apostolica auctoritate hortamur. Quod autem ardentiori pietatis zelo, ac frequentissimē in ea re, tam religiosē instituta, perseueretis; spiritualibus vos gratijs prosequi, & sanctę Matris Ecclesię amplioribus etiam donis, ac thesauris cumulare volumus. Itaq; de omnipotentis Dei, cuius Vicarium in terris gerimus, misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus, humili, & contrito corde ad Deum conuersis, qui, datis campanę signis, certo eo temporis spatio ab eodem Cardinale, & Archiepiscopo, prescripto, aut pro tempore prescribendo, orationi vacauerint, quoties id fecerint, dies cętum; qui verō singulis diebus per totam hebdomadam ad prescriptum illud temporis spatium, in ea orandi exercitatione perseuerauerint, ijs annum; preterea qui per mensem, illis annos septem; & totidem quadragenas de iniunctis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentijs; qui autem salutaris huius instituti vsum retinuerint, si contriti, & confessi, die Dominico Quadragesimam proximē precedente, Sanctissimum Eucharistię Sacramentum deuotē sumpserint, ijs plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam; ac plenariam item in articulo mortis, misericorditer in Domino concedimus, & largimur.

Vtque ad alias etiam eiusdem Mediolanensis Prouincię Vrbes, Oppida, Vicos, & loca queuis, orandi hęc instituta exercitatio sanctę deriuetur; & qua vsquam instituta est, piē retineatur, & conseruetur: nos pro ea, quam gerimus, omnium Ecclesiarum sollicitudine, hanc ipsam Indulgentiam omnibus, & singulis alijs Christifidelibus, qui vsquam in eadem Prouincia hoc precandi institutum, ab suo Episcopo iam introductum, vel in posterum introducendum amplexi sunt, aut amplectentur, eodem, vt supra, modo in Domino concedimus his literis; quas sub quibusuis similibus, vel dissimilibus Indulgentiarum reuocationibus, suspensionibus, vel derogationibus per nos, seu Sedem Apostolicam, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis, pro tempore editis, & edēdis nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa edentur, in pristino statu esse, & cęnseri, atque eisdem Christifidelibus perpetuō suffragari, debere decernimus.

Datum Romę apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die XXIII. Octob. M. D. LXXII. Pontificatus nostri Anno primo.

Cæ. Glorierius.

SANCTISSIMI D. N. PII PAPÆ V.
noua Constitutio.

De confidentijs beneficalibus, earumque casibus, presumptionibus, & probationibus, Cum relaxatione cognitionis causarum, preterquam pendentium, Itemque futurarum, de collatoribus Episcopis, & superioribus, beneficijsque consistorialibus.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Intolerabilis multorum pueritas, qui sacrosanctas constitutiones nouis quotidie fraudibus eludere nituntur, sepe illarum auctores in necessitatem adducit cautius prouidendi, quod pertinacium animi ab improbis conatibus grauiore sanctione proposita reprimantur. Benè quidem & prouidenter fel. rec. Pius Papa IIII. Predecessor noster ad tollendam fiduciarię mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam, statuit, & decreuit, vt ipso iure vacarent Ecclesię, Monasteria, cęteraque beneficia Ecclesiastica in confidentiam à quibuscunque etiam

S. R. E.

S. R. E. Cardinalibus cuiusvis personæ contemplatione, vel intuitu recepta, liberā illorum dispositionem sibi, & Apostolicæ Sedi reseruando, nec valent ipsorum collationes, seu cōcessionēs, nec fructuum nec pensionum reservationes, nec facultates illas transferendi, nec regrediendi, seu accedendi, & ingrediendi ad Ecclesias, monasteria, & beneficia supradicta, illaq; recipientes, fructus, pensiones, & alias res eorundem indebitè perciperent, Prohibens quibuscunq; etiam sub censuris Ecclesiasticis, nè quid huiusmodi amplius auderent. Ac etiam decreuit omnes, & quascunq; provisiones, præfectiones, collationes, commendas, & alias dispositiones de Ecclesijs, Monasterijs, & beneficijs, necnon reservationes fructuum, pensionum, rerum, & iurium, ac etiam transferendi, regrediendi, accedendi, & ingrediendi, aliasque facultates, siue per se, siue futuros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, siue etiam per ordinarios collatores, etiam ad patronorum præsentationem, cum interuentu confidentiæ huiusmodi siue expressè, siue occultè, ac de iure præsumpto, & alias contra prædicta pro tempore factas, nullius momenti fore, nec cuiquam suffragari: sed Ecclesias, Monasteria, & beneficia huiusmodi ipso iure vacare, ac prædictæ dispositioni reseruata esse, sicq; per quoscunq; etiam per præsumptiones, & coniecturas legitimas, & alias eorum arbitrio procedendo (cum alioqui confidentias huiusmodi in lucè erui, & probari non posse constaret) iudicari, & diffiniri debere. Necnon irritum, & inane quicquid secus contingeret attentari, quemadmodum confectis super his literis, suis plenius cōtinetur. Veruntamen propter improbas multorum cupiditates, prædicta, quæ ad purgandā hac perniciè Ecclesiā, & animarum salutē ab ipso prædecessore edita sunt, in multis deprehendimus viā aperuisse grauius delinquendi. Siquidem cum frequentibus plurium querelis pridem conuocati, quòd Iudices in causis huiusmodi confidentiarum expediendis remissiores essent, omnes & singulas causas ipsas vbicunq;, & inter quoscunq; motas ad nos aduocauissemus, ac omnimodam huiusmodi causarum præsentium, & futurarum, rerumq; omnium ex ipsis resultantium cognitionē nobis, & successoribus nostris reseruauissemus, & super quibusdā coram nobis processum fuisset, varijs, inde nec leuibus coniecturis intelleximus vitium quidem confidentiæ occultè irrepsisse, sed in plerisque causis præsumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minimè sufficere, eiusq; rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionē huiusmodi confidentias exercent, vbi cognouerunt obstrusam veritatem propter difficultates probandi in iudicio confidentias ipsas, contempra constitutione prædicta, Ecclesias, Monasteria, & beneficia sic recepta, vt prius retinere; alios fructus, pensiones & alias percipere; alios eorum exemplo ad similia, & grauiora fidentius commoueri: Multi enim ipsa beneficia iure retinere nequeunt, alij nè cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu clericali, vt ad bellum proficiscantur, vt inimicos occidant; alij vt alieno nomine lites agant, aut defendant; alij propter crimina incapaces: quidam vt purgato delicto, vel absolutione consecuta illa repetant, eadem in alio deponunt, & in plerisque fructus ipsorum, aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt, sæpe laicis, & inhabilibus, plerique vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiam credentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam nunc infantibus, aut nascituris asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis, cum reservatione fructuum & aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes: alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut merè laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurant, vt de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Adhæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, vt fructus, seu pensiones capiant eorundem, alijsve faciant ministrari. Alia item per multa eiusmodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum

Puritas impiæ violatur, disciplina Ecclesiasticæ neruus dirumpitur, & immines patrat exitium animarum: Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, vt si quis quacumq; auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumq; ei resignatione, vel cessione cuiuscumq; personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa nèn illud etiam in euentum regressus, vel accessus, eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur, ex eisdem hæc confidentia censetur. Itidè si ordinarius, vel alius collator contulerit ante hæc, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo, vacans, ea cõditione tacita, vel expressa vt postea in alterum pro arbitrio Collatoris, seu alterius cuiuscumq; contra iuris communis ordinationem disponatur, siue, vt de eo prouisurus, fructus illius, vel partem ad vtilitatem, vel libitum cõferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionè illi, vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se, vel alius scripso, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluar, & pariter si à patrõno etiam laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri. Ad hæc si clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius à solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiã Cancellarię Apostolicę exemptus, post resignationè, vel cessionem alicuius extranei, de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica vel alia auctoritate factam, & admissam, illam vel illud, etiam consecis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantè, vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatam, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illã, vel illud, ipsi clerico, vel Cardinali, aut alij exemplo sit fueritve concessus: Postremo si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuò receperit, quacumq; auctoritate Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post cõmissum delictum, aut contractam irregularitatè dimiserit, in quouis horum casuum cõfidentia præuitas sit contracta, casusq; huiusmodi literis prædictis cõprehendantur, ac si illis speciatim expressi fuissent licèt ipsum confidentia crimem alterius tantum partis conscientia sit admissum. Ad probandũ verò plenè confidentiarũ abusum, inter alias etiã hæc præsumptiones, & cõiecturæ habeantur legitimæ. Videlicet, Si quis post cessam ab se Ecclesiã, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatã resignationè, seu cessionem captamq; à successore possessionè, sese in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alijs, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumq; successor illi, vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquam remisit eorundem. Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit; Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosecuta sit, simulq; expensæ pro ea necessariae ab illo factæ fuerint. Denique si quis pro concessione alicui facta, quacumque auctoritate de beneficium Ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel aliàs in negotio cõcessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandounque. Testes autem de quaque re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas, plarisq; huiusmodi præsumptiones, coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis. Cæterum criminosi, & cæteri omnes qui ad perhibendum in casibus Simonia testimonium recipi possunt, ad prædicta omnia admit-

tantur. Sed nē quisquam etiam vana fiducia fretus, non intendendi contra se iudicij in crimine perseueret, vtq; hoc malum grauioris censura stimulo vsquequaq; prohibeatur, omnes & singulos, qui hucusque Ecclesias, Monasteria, beneficia, fructus, pensiones, aliasve res, intercedente hoc confidentiæ vitio receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & respicientes celeri dimissione sibi prospexerint, & qui quid tale admiserint in futurum etiam omnibus, & singulis alijs Ecclesijs, Monasterijs, dignitatibus, administrationibus, officijs, & beneficijs obtentis, quæ pariter sub dicta reservatione cōprehendi volumus, necnon fructibus, pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanæ Curix, & alijs officijs temporalibus, præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subdium executionis sententia innodamus, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus ab alio quàm à Romano Pōtifice, absolutionis beneficiū valeat obtinere. Nos enim aduocatione causarum huiusmodi, & reservatione cognitionis illarum, rerumq; omnium inde emergentium, nobis, & prædictis successoribus, vt prædictū est, facta (causis illis duntaxat exceptis, quæ iam corā nobis pendere noscuntur, ac etiam ijs, quas ratione Ecclesiarum, & Monasteriorum, quorum dispositio in consistorio fieri consuevit, aut debet, itemq; contra ordinarios Collatores Episcopos, & alios superiores prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, vt iam alijs nostris literis statutū est, audiendis, decidendis, & terminandis) harum serie prorsus relaxata, decernimus ita deinceps quoscunq; Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & illarum quacunq; quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbiq; iudicare, interpretari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus in prædictis per quoscunq; quauis auctoritate, scienter vel ignorāter contigerit, attentari. Quo circa omnibus locorum Ordinarijs districtius iniungimus, vt in suis quisq; Ecclesijs, Ciuitatibus, Diocesis, & locis etiam exemptis, ad prædicta studiosè attendant, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes seuerè animaduertant, si Diuine Maiestatis iudicium, dictæq; Sedis censuram voluerint euitare. In ceteris verò causis, negotijs nobis, & prædictis successoribus exceptis, eosdem locorum ordinarios, præsentium auctoritate delegamus, vt gratia, & fauore postpositis, pro se quisq; cum venerit vsus, contra prædictos omnes sub ipsa exceptione cōprehensos diligenter inquirent, suosq; inquisitiones omnes sigillo obsignatas ad prædictam Sedem quam primū transferant, vt nos ex prædicti successores in causis huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit, decernamus. Non enim singulis ordinarijs ipsis, prædictos oēs, & quoscunq; alios, etiā exemptos, etiam per edictum publicum, constituto prius summarè & extraiudicialiter de nō tuto ad illos accessu, citandi, & monendi, eisq; ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsq; personis quibuscunq; nē prædictorum executionem quoquomodo impediunt, vel aliā iu illis sese interponant, etiā per simile edictum inhibendi, eosdemq; alios contraditores, & rebelles quoscunq; per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac omnia iuris, & facti remedia opportuna cōpellendi, auxilium brachij secularis, quandocunq; opus erit, inuocandi, ceteraq; in prædictis omnibus, & singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem. Non obstantibus fel. recordat. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, alijsq; Apostolicis constitutionibus, & ordinationibus, quodq; Episcopis, Collatoribus, & Prælati prædictis, etiam Cardinalibus, vel quibusuis alijs communiter, vel diuim à prædicta sit Sede indultum, vel imposterum indulgeri contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut contra indulta huiusmodi ad iudicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & de verbo ad verbū de indulto huiusmodi mentionē, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcunq; tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, aut in totum non inserta effectus

præsentium aut attributa prædictis Ordinarijs iurisdictionis explicatio, seu exercitium, vel executio impediri valeat, quomodocunque vel differri, & de quibus eorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, ceterisque contrarijs quibuscunque. Literis prædecessoris huiusmodi nihilominus in suo robore duraturis. Volumus autem ut præsentium exempla etiam impressa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuscunque Curia Ecclesiastica, eiusve Prælati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem in iudicio, & extra ubique locorum faciant, quam ipsa præsentia facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ priuationis, statuti, decreti, innodationis, iniunctionis, delegationis, concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Kal. Iunij, Pontificatus nostri Anno quarto.

Cæs. Glorierius.

**REVOCATIO PRIVILEGIORVM, CONSVETVDINVM,
& statutorum præstandi, seu recipiendi fructus, distributiones, seu dulciaria.**

Pius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

DVrum nimis, & incommodum arbitramur, quod Ecclesiarum ministri in ijs, quæ ad ipsorum sustentationem suppeditant, dispensia patiantur. Quo circa cum ad rem, simulque prohibendam ab Ecclesia Dei auaritiæ prauitatem, editas ante hac sanctiones minimè satis esse intelligimus, nouæ constitutionis subsidio cogimur prouidere. Cum itaque aliàs ex plurium Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum constitutionibus, aut ex praua consuetudine obseruari intelligeretur, ut in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione ad possessionem alicuius Cathedralis Ecclesiæ, vel beneficij, canonicatû, aut præbendarû, vel partè prouentû, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, cõpensationes ve illicitæ, aut etiã quæ in aliquibus Ecclesijs dicebantur turnorû lucra, interponerentur licèt sancta Synodus Tridentina hæc deestata mādauerit Episcopis, ut quæcunq; huiusmodi, quæ in vsus pios non cõuerterentur, atque ingressus eos, qui Simoniacæ labis, aut sordidæ auaritiæ suspicionem haberet, fieri non permitterent, ipsique diligenter de eorum constitutionibus, siue consuetudinibus super prædictis cognoscerent, & illis tantùm, quas probarent exceptis, reliquas ut prauas, & scandalosas rejicerent; eos verò, qui aduersus prædicta quouis ratione commississent, pœnis contra Simoniacos editis, teneri decreuerit: multorum tamen indomita cupiditate, tam prædicta, quam alia ad beneficium, & commodum ipsorum ministrorum edita, aut omnino contemnuntur, aut in varios sensus traducta perperam eluduntur. Quare nos pro diuini cultus exercitio, simulque euocatorum ad illum auxilio plenius, euidentiusque consulendum fore, rati, reuocamus, & abolemus omnia, & quæcunque priuilegia, consuetudines, & statuta quorumcunque Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, ac maiorum, necnon Collegiarum, etiam iuramento confirmatione Apostolica, aut alio quouis præsidio munita, ac etiam supra hominum memoriam, & lungissimo, ac quantumcunque tempore etiam continuò obseruata, siue pro persoluendis Ecclesiarum, vel

Præla-